

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023, 1.–4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um lágmarksskatt á fjölþjóðleg stórfyrirtæki. Frumvarpið er nr. 13 á þingmálaskrá ríkisstjórnarinnar á 156. löggjafarþingi 2024-2025.
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Fjármála- og efnahagsráðuneytið; skrifstofa skattamála.
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já. ☒ Nei.
Dags.	6. febrúar 2025.

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni.

Í frumvarpinu er lagt til að innleiddar verði reglur sem eiga að tryggja 15% lágmarksskattlagningu fjölþjóðlegra fyrirtækja með yfir 750 m. evra í árstekjur. Frumvarpið er í samræmi við samkomulag OECD/G20 ríkjanna, auk þáttakendaríkja (Inclusive Framework eða IF) sem samþykkt var af um 140 löndum, þar á meðal Íslandi, þann 14. desember 2021.1 Um er að ræða sameiginlegar reglur sem löndin hafa skuldbundið sig að taka upp með það að markmiði að koma á 15% lágmarksskattlagningu á heimsvísu í því skyni að binda endi á skaðlega skattasamkeppni á milli landa. Með reglunum er leitast við að draga úr skaðlegri skattasamkeppni milli ríkja sem hefur verið stunduð um árabil með það fyrir augum að laða að alþjóðleg stórfyrirtæki til landsins með ýmis konar skattaívilnunum. Afleiðingin hefur verið að mörg alþjóðleg fyrirtæki hafa komist upp með að borga lítinn sem engan skatt. Reglunum er ætlað að tryggja að alþjóðleg fyrirtæki greiði að lágmarki 15% skatt í a.m.k. einhverju ríki sem það starfar í. Ef eitthvert ríki þar sem alþjóðlega fyrirtækið starfar tekur ekki upp reglurnar (og virkur skattur er lægri en 15%) þá geta önnur ríki nýtt sér það og skattlagt fyrirtækið (eða hafnað frádrætti).

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Innleiða samræmdar reglur um lágmarksskatt stórra alþjóðlegra samstæðna að lágmarki 15% með það að markmiði að koma í veg fyrir skaðlega skattasamkeppni á milli landa. Fyrirmynd að lagaumgjörð hefur verið samin á vettvangi OECD IF ásamt greinargerð og leiðbeiningum². Ríkin hafa skuldbundið sig til að taka reglurnar upp í landslög án frávika (að svo miklu leyti sem það er hægt) þannig að unnt sé að beita þeim með samræmdum hætti milli ríkja.

Fyrirhugað er að taka upp reglu um tekjuviðbót (IIR) og reglu um innlendan uppbótarskatt (QDMTT). Með reglunni um uppbótarskatt (e. top-up tax) innanlands (QDMTT) getur ríkið þar sem lágs-kattlagðar einingar eru staðsettar valið að skattleggja þessar einingar sjálft, þannig að krafan um 15% lágmarksskatthlutfall sé uppfyllt. Verði áformað frumvarp að lögum mun þessi regla gilda hér á landi og þar með getur Ísland lagt á uppbótarskatt þannig að raunskattlagning verði að lágmarki 15%. Verði reglan ekki lögfest fær annað ríki skattlagningarétt samkvæmt reglu um tekjuviðbót (IIR).

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Um nýjar samræmdar alþjóðlegar skattareglur er að ræða. Núverandi skattareglur hafa ekki að geyma ákvæði um lágmarksskatt eða uppbótarskatt á fjölþjóðleg stórfyrirtæki. |

B. Markmið
1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki.   Stjórnvöld telja mikilvægt að jafnræði og sanngirni ríki á milli fyrirtækja sem starfa í hnattvæddum heimi í skattalegu tilliti og markmiðið með þeim alþjóðlegu reglum sem hér um ræðir fellur vel að þeirri stefnu. Með reglunum er stefnt að því að draga úr skaðlegri skattasamkeppni milli ríkja sem oft hafa gengið langt í því að bjóða upp á ívilnandi skattareglur til að laða að fjármagn án þess þó að fjárfesting skapi raunveruleg verðmæti. Með hinum nýju reglum má telja að skynsamlegra jafnvægi komist á slíkar ívilnanir og hvati fyrir samstæður til að færa starfsstöðvar sínar eingöngu vegna skattalegra sjónarmiða mun þá síður vera til staðar. Þá kunna reglurnar að auka verulega skatttekjur ríkja nema þau kjósi að taka ekki þátt í verkefninu. Kjósi þau það ekki munu fyrirtæki í þeim ríkjum (sem falla undir reglurnar) skattleggjast í öðrum ríkjum.   2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda.   Markmiðið er að innleiða samræmdar reglur Evrópusambandsins sem byggja efnislega á samræmdum reglum OECD IF um lágmarksskattlagningu sem tekur til fjölbjóðlegra samstæðna og stórra innlendra fyrirtækja og koma í veg fyrir skaðlega skattasamkeppni á milli ríkja. Um 140 ríki hafa skuldbundið sig til þess að taka upp þær meginreglur sem fram koma í framangreindu samkomulagi G20 ríkja og OECD.
C. Leiðir
1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?   Verði þessar reglur ekki innleiddar hér á landi er hætt á að Ísland verði af skatttekjum sem felast í viðbótarskatti á fjölbjóðlegar samstæður. Ísland er eitt þeirra ríkja sem skrifaði undir viljayfirlýsingu þess efnis að taka reglurnar upp, sem nú er fyrirhugað að setja í frumvarpsdrög.   2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið.   Þarf til nýja lagasetningu.   3. Mögulegar leiðir við lagasetningu.   Lagasetningin verður í samræmi við reglur OECD sem mörg lönd hafa þegar innleitt eða eru í innleiðingarferli.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni.   Áformað frumvarp verður í samræmi við þær reglur sem Evrópusambandið hefur gefið út í formi tilskipunar til aðildarríkja sinna. Þær reglur byggja á fyrirmyndareglum OECD en þó með þeirri breytingu að tekið hefur verið tillit til innri markaðar Evrópusambandsins og Evrópska efnahagssvæðisins sem Ísland er skuldbundið til að taka tillit til. Ísland mun að meginstefnu til fylgja tilskipuninni sem þýdd verður yfir á íslensku og er stefnt að lögfestingu í byrjun árs 2026. Þannig munu reglurnar samræmast best reglum OECD IF og túlkunum á þeim.   2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott.   Mögulega þarf að breyta lögum en líklega að takmörkuðu leyti. Nánari útfærsla liggur ekki fyrir en þó er stefnt að sérlögum, þ.e. ekki lögfesta reglurnar með breytingu á lögum um tekjuskatt, nr. 90/2003, vegna þess hve umfangsmiklar þær eru.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar
1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga?   Nei. Ísland er ekki skuldbundið til að taka upp reglurnar. Ísland skrifaði hins vegar undir viljayfirlýsingu um að það hygðist taka upp reglurnar. Ef reglurnar eru teknar upp í landslög þá er Ísland, hins vegar, skuldbundið til að taka upp reglurnar í samræmi við fyrirmyndareglur OECD IF (þ.e. án fráviks). Ef það er ekki gert þá koma önnur ríki ekki til

með að virða íslenskar reglur um lágmarksskatt en það er mikilvægt því samræmdar reglur í þeim ríkjum þar sem fjölþjóðleg samstæða starfar spila saman og skipta skattlagningarréttinum á milli sín eftir ákveðinni forgangs röðun. Þó aðeins að því gefnu að reglurnar í löndunum séu samræmdar (innleiddar með samræmdum hætti).   2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu?   Nei.   3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til?   Nei.
F. Samráð
1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Fjölþjóðlegar samstæður með 750 milljón evra árstekjur.   2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei.   3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Samráð hefur ekki átt sér stað   4. Fyrirhugað samráð. Fyrirhugað er samráð á samráðsgátt stjórnvalda.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal. Gert er ráð fyrir einum milljarði kr. í tekjur árlega fyrir ríkissjóð samkvæmt fjármálaáætlun 2025-2029 sem kæmi til tekna fyrst á árinu 2027.
H. Næstu skref, innleiðing
1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmíðina? Já, með Skattinum.   2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Upptaka reglnanna ætti að vera einföld og krefst ekki aðlögunar, um er að ræða nýja lagasetningu sem varðar afmarkaðan hóp lögaðila. Þeir aðilar sem mögulega falla undir reglurnar eru með öllum líkindum meðvitaðir um efni hennar enda um samræmdar alþjóðlegar reglur að ræða. Löggjöfin mun hvorki hafa áhrif á almenning á Íslandi né venjuleg íslensk fyrirtæki.   3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? Gert er ráð fyrir að skatturinn setji upp kerfi til að þær samstæður sem mögulega falla undir reglurnar geti skilað inn upplýsingum til skattyfirvalda. Skattinum verður falið eftirlitshlutverk með lögunum.   4. Mælikvarðar á árangur og útkomu. Möguleg aukning skatttekna af stórum fjölþjóðlegum samstæðum.   5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Já.
I. Annað

J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað.   2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum.